

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej v právnej veci navrhovateľa: **M. Z.**, narodený X. bytom M., P. ul. č. X. proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 3. októbra 2011, č.k. 24Sd/117/2011-45, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 3. októbra 2011, č.k. 24Sd/117/2011-45 **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne z 24. marca 2011 číslo X. **z r u š u j e** a vec jej **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 3. októbra 2011, č.k. 24Sd/117/2011-45, podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil rozhodnutie z 24. marca 2011 číslo X., ktorým podľa § 65 ods. 1 a ods. 2, podľa § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa § 21 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 100/1988 Z.z. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o

sociálnom zabezpečení") odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok od 22. mája 2009 z dôvodu, že navrhovateľ dôchodkový vek dovíši až 22. mája 2013.

Podľa názoru krajského súdu navrhovateľ od 1. decembra 1973 do 31. júla 1999 vykonával službu príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky (ďalej len "príslušník ZVJS") v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok, a preto doba výkonu tejto služby nie je obdobím dôchodkového poistenia a nie je možné zohľadniť zvýhodnenú kategóriu funkcií v súvislosti so znížením dôchodkového veku. Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľovi bol od 1. augusta 1999 priznaný výsluhový príspevok podľa § 210 a nasl. zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície (ďalej len "zákon č. 73/1998 Z.z."). Z dôvodu, že navrhovateľ splňal pre priznanie výsluhového dôchodku podľa § 38 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“) podmienku potrebnej doby 15 rokov služby, došlo k transformácii jeho výsluhového príspevku na výsluhový dôchodok v zmysle § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. (účinného od 1. júla 2002). Odporkyňa správne zistila dobu zamestnania (poistenia), ktorá bola navrhovateľovi započítaná na účely priznania výsluhového príspevku, ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok. Navrhovateľovi pritom nebol, a ani nie je priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok, ani čiastočný invalidný dôchodok. Pretože bez uvedenej doby 27 rokov obdobia dôchodkového poistenia navrhovateľ získal iba 10 rokov a 335 dní dôchodkového poistenia, nespĺnil podmienku nároku na starobný dôchodok podľa § 21 zákona o sociálnom zabezpečení. S poukazom na túto skutočnosť podľa názoru súdu prvého stupňa nemožno pre nárok na starobný dôchodok zhodnotiť dobu, ktorá bola zhodnotená pre účely priznania výsluhového príspevku (ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok), a teda ani výkon zamestnania vo zvýhodnenej pracovnej kategórii pre vekovú podmienku podľa § 14 ods. 2 a § 21 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení, pretože sa doba nehodnotí podľa § 6 ods. 1 písm. b) a § 21 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení. Navrhovateľ nespĺňa ani vekovú hranicu pre priznanie nároku na pomerný starobný dôchodok, a preto odporkyňa postupovala správne a v súlade so zákonom, keď žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku ku dňu 22. mája 2009 zamietla.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol s poukazom na § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal s odôvodnením, že navrhovateľ úspech nemal a odporkyňa zo zákona na ich náhradu nemá nárok.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal navrhovateľ včas odvolanie a žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a zrušil rozhodnutie odporkyne a vrátil jej vec na ďalšie konanie. Namietal, že dňom 22. mája 2009 splnil podľa § 174 ods. 1 písm. c/ zákona o sociálnom zabezpečení podmienky priznania starobného dôchodku, lebo týmto dňom dosiahol vek 58 rokov a pred 1. januárom 2000 vykonal 25 rokov služby II. kategórie funkcií a k tomuto dňu bol zamestnaný 37 rokov a 335 dní.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok prvostupňového súdu potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Podľa § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z. policajtom sa na účely tohto zákona rozumie príslušník Policajného zboru, príslušník informačnej služby, príslušník bezpečnostného úradu, príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže a príslušník Železničnej polície.

Zákon č. 328/2002 Z.z. upravuje sociálne zabezpečenie policajtov a profesionálnych vojakov, ktoré tvorí nemocenské zabezpečenie, úrazové zabezpečenie, výsluhové zabezpečenie (vrátane zabezpečenia v prípade invalidity vzniknutej v príčinnej súvislosti s výkonom služby) a služby sociálneho zabezpečenia (§ 1 ods. 1, § 40 a nasl. zákona č. 328/2002 Z.z.).

Právne vzťahy, súvisiace so skončením štátnej služby príslušníkov Policajného zboru, príslušníkov Slovenskej informačnej služby, príslušníkov Národného bezpečnostného úradu, príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a príslušníkov Železničnej polície upravené do 30. júna 2002 zákon č. 73/1998 Z.z..

Zákon č. 73/1998 Z.z. bol zrušený zákonom č. 328/2002 Z.z. ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2002.

Všeobecným predpisom o sociálnom zabezpečení (poistení) pred 1. januárom 2004 bol zákon o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a po 31. decembri 2003 je zákon o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že navrhovateľ v dobe od 1. decembra 1973 do 31. júla 1999 bol príslušníkom Zboru väzenskej a justičnej stráže.

Ustanovenie § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení sa na navrhovateľa nevzťahuje, pretože v dobe nadobudnutia účinnosti zákona o sociálnom poistení (od 1. januára 2004) už nebol policajtom.

Pre posúdenie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení bolo treba vyriešiť, či

navrhovateľovi zostali zachované nároky vyplývajúce z výkonu zamestnania zaradené v II. kategórii funkcií, a teda či mu vznikol nárok na dôchodok znížením dôchodkového veku.

Odporkyňa vylúčenie doby trvania služobného pomeru príslušníka odôvodnila poukazom na § 65 ods. 1 a ods. 2 v spojení s § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení a na skutočnosť, že navrhovateľ vykonával službu príslušníka ZVJS v rozsahu zakladajúcom nárok výsluhový dôchodok.

Navrhovateľ vykonával službu príslušníka ZVJS vrátane základnej vojenskej služby spolu v rozsahu 27 rokov a od 1. augusta 1999 mu bol priznaný výsluhový príspevok podľa § 211 ods. 1 písm. d/ zákona č. 73/1998 Z.z.

Odvolací súd poznamenáva, že pre určenie výšky výsluhového príspevku podľa § 210 a § 211 zákona č. 73/1998 Z.z. nebola rozhodujúca skutočnosť, že navrhovateľ vykonával službu v I. alebo v II. kategórii funkcií. Predpokladom nároku na výsluhový príspevok bola podľa § 210 a § 211 výsluha rokov, t.j. trvanie služobného pomeru počas určeného minimálneho počtu rokov. Výsluhový príspevok nebol viazaný ani na dovŕšenie určitého veku.

Podľa prechodného ustanovenia § 174 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z.z. v znení do 30. júna 2002 výsluhové príspevky, na ktoré vznikol nárok podľa § 211 ods. 1 písm. d) a odseku 2 (služobný pomer trval aspoň po dobu 15 rokov a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru sa zvyšuje o 1,5 % zo základu pre výpočet dávky) zákona č. 73/1998 Z.z. a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, t. j. 1. apríla 1998, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti.

To znamená, že výsluhový príspevok priznaný navrhovateľovi podľa § 211 ods. 1 písm. d/ zákona č. 73/1998 Z.z. je aj naďalej výsluhovým príspevkom a následne podľa prechodných ustanovení zákona č. 328/2002 Z.z. sa považuje za výsluhový dôchodok podľa tohto zákona, najmä na účely trvania nároku na dávku výsluhového zabezpečenia priznanú podľa predchádzajúceho právneho predpisu.

V dôsledku tejto skutočnosti, že výsluhový príspevok sa za výsluhový dôchodok iba považuje, nie je správny názor odporkyne a tiež súdu prvého stupňa, že za obdobie výkonu služby navrhovateľ získal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok. Záver, že obdobie výkonu služby nemožno považovať za obdobie dôchodkového poistenia (§ 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení) potom nie je správny.

Vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia ustanovenie § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení upravuje zásadu zachovania získaných nárokov vyplývajúcich zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie.

Navrhovateľ nevykonával službu v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa § 328/2002 Z.z. a obdobie výkonu služby v príslušnej kategórii funkcií mu nebolo zohľadnené pre dávku dôchodkového zabezpečenia.

Z dôvodu, že navrhovateľovi nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. nevznikol, nemožno pre vznik jeho nároku na starobný dôchodok aplikovať iné podmienky ako tie, ktoré boli stanovené v období výkonu a skončenia jeho služby.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne o zamietnutí žiadosti o starobný dôchodok nie je v súlade so zákonom a ani rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý potvrdil rozhodnutie odporkyne nie je vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z uvedeného dôvodu rozsudok Krajského súdu v Žiline podľa § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 3 OSP zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne doplniť dokazovanie a znovu posúdiť nárok navrhovateľa na starobný dôchodok z príslušnej (I. alebo II.) pracovnej kategórie ku dňu 22. mája 2009, t.j. dovŕšenia veku 58 rokov po zohľadnení aj civilného zamestnania, pričom ako dobu dôchodkového poistenia (zabezpečenia) zohľadní dobu trvania služobného pomeru príslušníka ZVJS v súlade s § 174 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v spojení s príslušnými ustanoveniami zákona o sociálnom zabezpečení.

Odporkyňa je viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 4 OSP.).

Podľa § 250k ods. 1 OSP ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

Úspešný navrhovateľ v súdnom konaní náhradu trov konania neuplatnil a ani v odvolacom konaní mu žiadne trovy nevznikli. Preto odvolací súd navrhovateľovi náhradu trov nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. decembra 2012

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová